

Pierre BASTIEN

Trompette, violoncelle et divers instruments classiques ne sont que quelques uns des outils utilisés par cet artiste français installé aux Pays-Bas. Admirateur de John Cage et Raymond Roussel, il intervient le plus souvent avec un système semi-automatique, le Mecanium, subtile combinaison d'instruments du Monde et de pièces de Meccano. Dans ce contexte, Bruno Meillier et Jean Méreu peuvent être ses complices. Pierre Bastien est un des piliers du légendaire Bel Canto Orchestra de Pascal Comelade et a participé à certaines œuvres de Jac Berrocal (dont cette fameuse pièce impliquant Vince Taylor).

1. Dans les années 70, les improvisateurs hollandais se groupèrent sous le label ICP, Instant Composers Pool. Compositeur instantané me paraît le meilleur synonyme d'improvisateur, composition instantanée celui d'improvisation.

2. Mais tout le monde n'a pas la répartie vive: pour ma part je me contente d'improviser en privé, à la maison -sur une bonne dizaine d'instruments, choisis au fil des nécessités et des lubies parmi la soixantaine dont je dispose- pour composer plus ou moins instantanément en élargissant l'instant à la durée d'un jour ou d'une semaine, parfois même d'un mois ou deux...

3. L'envie d'improviser n'est cependant pas intolérable. Elle vient du désir d'aboutir à une composition la moins arbitraire possible: en choisissant un timbre, un air, un rythme... seulement après en avoir improvisé (essayé) plusieurs et opté pour le plus adéquat.

Question improvisation, le "boom" des années 70 correspond à celui de la free music européenne, un courant que Francis Marmande commentait et analysait dans un article mémorable paru voici juste quinze ans: L'ironie des Chemins Imprévus (Le Monde du 8 déc. 1977).

L'ironie dont parlait Marmande en prophète, nous en écoutons chaque jour les signes dans les nouvelles musiques: quelques bonnes surprises sont le fait d'(ex)improvisateurs dont les chemins continuent heureusement d'être imprévisibles. En récession apparente, la musique improvisée n'a pas seulement évolué, elle a proliféré tous azimuts au point

qu'on ne sait plus toujours, ironie encore, en déceler la trace dans les nouveautés qui nous plaisent. Seuls des puristes, qui ressasseraient aujourd'hui les mêmes notes qu'il y a quinze ans, parviendraient à faire passer pour désuet folklore un tel dynamisme. Mais existent-ils, les puristes, dans "ce courant de l'ultra-gauche libertaire et fondamentalement antipathique aux dogmes et aux catéchismes"?

PIERRE BASTIEN + MECANIUM "XVII La Estrella" G33G 7".

Sur une carte de tarot et en compagnie de Mecanium, son grand orchestre d'animaux savants ou de robots échevelés c'est selon. Pierre Bastien cornette langoureusement deux beaux thèmes intimistes. A découvrir sans attendre. A.D.

SÉ VERLA AL REVÉS

Pierre Bastien | G33G Records/Lowlands

Jan Willem Broek. SUBJECTIVISTEN

Eén van de meeste unieke Franse componisten is toch wel Pierre Bastien. Hij heeft in 1986 onder meer gespeeld in Pascal Comelade's Bel Canto Orchestra en gewerkt met Haco, Robert Wyatt, Klimperei en vele anderen. Maar het unieke van Bastien zit hem in het feit dat hij de spelende jongen in zichzelf heeft vereeuwigd in de muziek. Stiekem willen we toch allemaal blijven spelen met meccano? Bastien heeft sinds 1976 letterlijk zijn eigen orkest gebouwd, die op zijn album altijd als gast staat genoemd onder de naam Mecanium. Dit orkest bestaat uit machines, gemaakt van meccano of meccano toevoegingen aan bestaande akoestische instrumenten, die door elektromotoren worden aangedreven. Dit geeft altijd een bijzonder geluid. De muziek past wel in de speelgoedhoek van Pascal Comelade en Klimperei. Hij maakt tegenwoordig dikwijls grote geluidsinstallaties. Zelf bespeelt hij naast het Mecanium diverse andere instrumenten, waaronder veel traditionele. Hij woont overigens in Rotterdam. Voor wie hem nog helemaal niet kent raad ik aan naar zijn site te gaan en eens rond te neuzen en klikken. Onlangs heeft hij de sterke cd Pop uitgebracht op Rephlex, waarop trouwens eerder onderkoelde avant-garde dan pop te vinden is. Nu is hij er alweer met twee nieuwe albums.

Eerst is er zijn in Spanje uitgebrachte album Sé Verla Al Revés. De cd is gestoken in in een fraai kartonnen hoesje, dat als je het open vouwt een kubus met 2 missende wanden vormt. Hier kan je de cd dan uitvissen en de tekst rondom aan de binnen- en buitenkant van de kubus lezen. Net als de titel van het album zijn ook de titels van de nummers palindromen, wat vaak grappige namen en zinnen oplevert. De muziek bevat weer alle Bastien-ingrediënten, inclusief Mecanium die weer diverse exotische instrumenten bespeelt. Hij creëert een hybride van speelgoed, popmuziek, jazz, avantgarde en wereldmuziek. Van dit laatste komt de Afrikaanse invloed het duidelijkst naar voren, mede door zijn instrumentarium. Zo speelt hij hier onder meer sanza, trompet, tama (talking drum), viool, bala, piano, rebab, harp Zande, bas, trombone en orgel. Verder doen onder meer Lukas Simonis en Jem Finer nog mee. Op schitterende wijze verrijken al die exotische instrumenten zijn redelijk toegankelijke avant-gardistische composities. De intieme, melancholische sfeer wordt opgevolgd door de continu ratelende geluiden van het Mecanium. De muziek is enigszins te vergelijken met een wereldse variant op Pascal Comelade, maar eigenlijk is Pierre Bastien alleen met zichzelf te vergelijken. Veel belangrijker is het dat deze cd vol met prachtige muziek staat. Geschikt om bij weg te dromen onder de parterretrap of als sfeervol behang. Een album dat na honderd luisterbeurten nog steeds verrast. Mooi dit idioom.